

Dialog osamocených myšlenek

Čím se láme období mládí do dospělosti? Je to nenadálý pocit odpovědnosti za to, kým člověk je, případně pocit zodpovědnosti za své okolí? Nebo dospíváme skrze nabyté zkušenosti, kdy mládí dostane několik hořkých lekcí a ztratí tím své iluze? Snad i kombinace obou? Právě o ohlížení se za vlastním dětstvím, mladostí a dospíváním ke konci dvacátých let života, pojednává prozaická prvotina autorky náležící do nejmladší generace literátů Kláry Elšíkové s názvem *Zítřka už usnu* (Edice Revolver Revue, 72/2013).

Povídka je členěna do sto deseti krátkých artiklů, ve kterých se nepřiliš vyváženě střídá vyprávění bezejmenné mužské postavy, která se svou výpovědí dostává více prostoru, oproti Sofii, hlavní ženské postavě. Příběh povídky není postaven na okázalé dějovosti, která když už, tak působí spíše jako kulisa, ale především na vnitřních monolozích obou postav. Dozvídáme se tak o strastech obou hrdinů, o jejich přemítání nad minulostí i současností. Oba monology pak spojuje právě vzpomínka jednoho na druhého, silněji se projevující u mužské postavy, která bilancuje nad vztahem s ní, jak Sofii označuje. Jejich vztah jej poznamenává natolik, že většina myšlenek se točí právě kolem Sofie. I samotný název knihy je narážkou na jejich vztah, jelikož jedině vedle ní dokázal snadno usnout. Podobně Sofie líčí své vzpomínky na výrazné okamžiky života, ona na něho však vzpomíná spíše nahodile a nedbale. U obou je toto vzpomínání vyvoláno jakoby kontextově, tedy je doprovodným jevem nějaké, byť banální události v současnosti.

Díky komplexní členitosti se neslévají poměrně monotónní monology v nepřehledný celek. Vnitřní myšlenkové přemítání, připomínající v jistém ohledu páralovskou obyčejnost a pudovost, zdánlivě plasticky vykresluje obě hlavní postavy. Když bychom ovšem položili obě výpovědi přes sebe, zjistili bychom jakýsi ambivalentní vztah. Plastičnost se při srovnání vytrácí a ukazuje se plochost obou promluv. Ačkoli se autorka snaží postihnout specifika mužského a ženského pohledu, přičemž u mužského si zjevně pomáhá vlastní zkušeností s prací v kavárně a studiem žurnalistiky, ježto tuto zkušenost připisuje také svému hrdinovi, příliš se jí nedaří zvýraznit jednotlivé aspekty. Stejně tak některé z myšlenek, postojů, hodnocení a vzpomínek vyznívají dosti klišovitě. V tomto duchu se nese i konec příběhu – nikterak zlomový ani překvapující.

Domnívám se však, že jistý způsob jednoduše a klišovitosti dodávají promluvám na autenticitě. Stejně tak zdánlivě banální konec příběhu poukazuje na obyčejné plynutí lidského života. Hrdinové se nestaví svému osudu se zařatou bojovnou pěstí, ale pokorně jej, s uvědoměním ztráty mladistvých možností a volnosti, přijímají. Zajímavě také může působit, že se o povaze postav nedozvídáme pouze prostřednictvím vnitřní promluvy, ale také zprostředkovaně. Čtenář tak může oba pohledy srovnávat. Nemyslím si, že povídka má ambice oslovit široké publikum, ani uspokojit hledače po východisku z jisté životní situace, leč své čtenáře, třeba právě Jeho a Ji, prožívající stejné období v životě, si jistě najde.

Vojtěch Velíšek

ELŠÍKOVÁ, Klára. *Zítřka už usnu*. Vyd. 1. Praha: Revolver Revue, 2013, 119 s. ISBN 978-80-87037-55-3.